

MIROSLAV HOLUB

POEZIE

10

Miroslav Holub

NAOPAK

BÁSNĚ

O knize

Naopak (1982), jubilejní desátá autorova sbírka začíná „stručnými úvahami“, pokračuje velkým tématem Minotaura a končí oddílem filozofických básní „o původu věcí“.

O autorovi

MIROSLAV HOLUB

(13. září 1923, Plzeň–14. července 1998, Praha)

byl český básník, prozaik, esejista, překladatel. Narodil se v rodině právníka, dlouholetého zaměstnance plzeňského ředitelství státních drah; rozhodující intelektuální vliv na Holuba měla ovšem matka, středoškolská učitelka jazyků. Jeho první manželkou byla herečka Věra Koktová. Syn Radovan Holub (* 1949) je filmový žurnalista. – Obecnou školu a klasické gymnázium Holub vychodil v rodišti. Maturoval v roce 1942 a do konce války pracoval jako pomocný dělník ve skladu řeziva a na překladovém nádraží. (Od

roku 1944 se datují jeho první pokusy o básnickou tvorbu, inspirované francouzskou poezií v překladech Karla Čapka a surrealismem Vítězslava Nezvala.) Roku 1945 se v Praze zapsal na Přírodovědeckou fakultu, 1946 však přestoupil na Lékařskou fakultu UK (MUDr. 1953). Při studiích byl zároveň (1945–1952) pomocnou vědeckou silou v Ústavu pro filozofii a historii přírodních věd řízeného prof. Otakarem Matouškem, jehož semináře také navštěvoval. Docházel i na přednášky z logiky, filozofie a literární historie. Působil ve vysokoškolské organizaci Mladá generace československých přírodovědců. V letech 1953–1954 pracoval jako patolog v pražské nemocnici na Bulovce, odtud přešel do Biologického (později Mikrobiologického) ústavu ČSAV, kde se věnoval především imunologii. V roce 1970 byl z politických důvodů propuštěn, po krátké době však přijat do nově založeného Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM) v Praze-Krči. Výsledky svých výzkumů z oblasti imunologie publikoval od roku 1958 doma i v zahraničí v řadě vědeckých studií i rozsáhlejších knižních publikací. Dosáhl hodnosti CSc. (1958), DrSc. (1991) a doktorátu honoris causa na univerzitě v Oberlinu (USA, 1985). V 60. letech a znovu od konce 70. let hojně cestoval či hostoval v zahraničí, povětšinou s cíli vědeckými, též však literárními (mj. navštívil Anglii, SRN, Francii, Irsko, Řecko, Čínu, Indii, Izrael, Austrálii, Mexiko). Jako vědec i literát často a dlouhodoběji pobýval v USA (1962, 1963, 1965–1967, od konce 70. let pravidelně každý třetí rok).

Bibliografie:

Beletrie: Denní služba (BB 1958); Achilles a želva (BB 1960); Slabikář (BB 1961); Jdi a otevři dveře (BB 1961); Studie k problémům poezie (B 1962, tisk k 10. výročí Literárních novin); Kam teče krev (BB 1963, s fotografiemi J. Paříka); Zcela nesoustavná zoologie (BB 1963, k fotografiím K. Příbyla); Tak zvané srdce (BB 1963); Anděl na kolečkách (básnický cestopis, 1963; rozšíř. 1964); Tři kroky po zemi (sloupky, EE 1965); Ačkoli (BB 1969); Žít v New Yorku (E cestopis., 1969); Beton (BB 1970); Události (BB

1971); Stručné úvahy (BB 1971, sazba rozmetána); Naopak (BB 1982); Interferon čili O divadle (BB 1986); K principu rolničky (sloupky, 1987); Maxwellův démon čili O tvořivosti (EE 1988); NE patrně NE: Zcela malá knížka nadávek, zákonů, odkazů apod. (BB, aforismy, 1989); Skrytá zášť věku (sloupky, 1990); Syndrom mizející plíce (BB 1990); O příčinách porušení a zkázy těl lidských (EE, sloupky, 1992); Ono se letělo (vzpomínkové EE, BB 1994); Aladinova lampa (cestopisné PP, 1996); Narození Sisyfovo (1998).

Souborné vydání: Spisy (vychází od roku 2003 v nakladatelství Carpe diem, z plánovaných čtyřech svazků vyšly dosud tři: Básně, 2003; Cestopisné prózy, 2003; Eseje a sloupky, 2005; ed. M. Huvar).

Výbory: Anamnéza (1964); Sagitální řez (1988); Model člověka (slovensky, Bratislava 1990, ed. J. Kolenič); Lepší role už nedostaneme (2000, ed. M. Huvar, obsahuje CD se záznamem recitátorských, hudebních a divadelních interpretací Holubovy poezie, k omezenému počtu výtisků přiloženo též DVD se záznamem inscenace Holubových básní v divadle poezie Regina Břeclav); Časoprostor (2002, ed. V. Justl).

Ostatní: New York (1966, text ve fotografické publikaci E. Fukové, M. Novotného a M. Šechtové).

(Zdroj: Slovník české literatury po roce 1945)

Miroslav Holub

Naopak

2014

Knihu nabízíme rovněž v aplikaci CARPE DIEM ONLINE.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani její část nesmí být publikována, uchováována v rešeršním systému nebo přenášena jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez předchozího souhlasu nakladatelství.

No part of this may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means including information storage and retrieval systems, without permission in writing from the author. The only exception is by a reviewer, who may quote short excerpts in a review.

© Miroslav Holub – dědicové c/o DILIA, 2014

Foto © Michal Huvar, 2014

© Carpe diem, 2014

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

978-80-7487-073-6 (ePub)

978-80-7487-074-3 (pdf)

Stručné úvahy

Stručná úvaha o kočkách rostoucích na stromech

Když ještě byly valné hromady krtků a když ještě krtkové lépe viděli, stalo se, že se krtkům zachtělo vědět, co jest nahoře.

I zvolili komisi k zjištění, co jest nahoře.

Komise vyslala bystrozrakého, rychlonohého krtka. Ten pak, opustiv matku rodnou prst, spatřil strom a na něm ptáka.

I byla utvořena teorie, že nahoře rostou ptáci na stromech. Avšak některým krtkům se to zdálo příliš jednoduché. I vyslali dalšího krtka zjistit, zda rostou ptáci na stromech.

V té době byl již večer a na stromě vrískaly kočky. Na stromě rostou vrískající kočky, oznámil druhý krtek. I povstala alternativní teorie o kočkách.

Dvě protichůdné teorie nedaly spát staršímu neurotickému členu komise. I vylezl se podívat sám.

Tehdy však už byla noc a tma jako v pytli.

Ani tak, ani onak, oznámil ctihodný krtek. Ptáci a kočky jsou optické klamy, vyvolané dvojlomem světla. Ve skutečnosti nahoře

Je totéž co dole, jen hlína je řidší a horní kořeny stromu něco šeptají, ale jen docela málo.

A na tom zůstalo.

Od těch dob krtkové zůstávají pod zemí,
neustavují komisí a
nepředpokládají existenci koček,

A když, tak jen docela málo.

Stručná úvaha o přesnosti

Ryby

vždycky táhnou přesně tam a přesně tehdy,
jakož i
ptactvo má vestavenou přesnou časomíru a
zeměmíru.

Lidstvo pak,

ochuzeno o pudy, vypomáhá si činností
vědeckovýzkumnou. K její podstatě odnáší se
tento příběh.

Jistému vojínu

bylo vypáliti z děla vždy v šest večer přesně.
Činil tak, jsa vojínem. Když byla zkoumána
jeho přesnost, uvedl:

Řídím se

naprosto přesným chronometrem, který chová ve
výkladu
hodinář dole ve městě. Každý den v sedmnáct
čtyřicet pět nařídím podle něho své hodinky a
ubírám se na kopec, kdež dělo stojí připraveno.
Přesně v sedmnáct padesát devět dojdu k dělu
a přesně v osmnáct vypálím.

I shledáno,

že tento způsob vypálení jest naprosto přesný.
Jen onen chronometr bylo ještě prověřiti. I
dotázán hodinář, dole ve městě, po přesnosti
onoho stroje.

Ó, pravil hodinář,

tento přístroj je z nejpřesnějších vůbec. Představte si,
už od let se tu přesně v šest střílí z děla.
A já každého dne pohlédnu na onen chronometr,
a on vždy ukazuje přesně šest.

Tolik o přesnosti.

A ve vodách táhnou ryby a z nebes ozývá se
šumění křídel, zatímco

Tikají chronometry a hřmí děla.